

ΘΕΜΑ : Ομιλία για την εγκατάσταση του νέου Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης

I

Όπως εξήγγειλα ήδη στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης, δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Η εύρυθμη λειτουργία τους αποτελεί για μας μείζον πρόβλημα της Δημοκρατίας. Βασικός και σταθερός άξονας της πολιτικής μας είναι γι' αυτό η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών και η ελεύθερη πληροφόρηση. Τις αξίες αυτές προσπαθούμε να εγγυηθούμε με κάθε πρόσφορο μέσο.

Στο πλαίσιο της σύγχρονης κοινωνίας της πληροφορίας, η ελεύθερη πληροφόρηση συνιστά βάθρο για την πραγμάτωση της ελευθερίας. Αποτελεί όμως και πρόκληση, με την οποία βρίσκεται καθημερινά αντιμέτωπος ο πολίτης. Στις εκρηκτικές δυνατότητες που

προσφέρει η ηλεκτρονική πληροφόρηση αντιστοιχούν λοιπόν και τεράστιοι κίνδυνοι για τη χειραγώγησή του. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της εποχής μας είναι λοιπόν, κατά κοινή παραδοχή, η διαρκής αναζήτηση μίας τομής. Μίας τομής, ικανής να συμβάλλει αφενός στην μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων και αφετέρου στον αποτελεσματικό έλεγχο των κινδύνων. Δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε ότι ορθώνονται νέα κέντρα εξουσίας που έχουν τη ροπή να εκμεταλλεύονται προς ίδιον όφελος τους κινδύνους που απορρέουν από την ηλεκτρονική πληροφόρηση.

II

Η κατάσταση που παραλάβαμε στα Μ.Μ.Ε. είναι σε όλους γνωστή. Η ραδιοτηλεοπτική έκρηξη συντελέσθηκε στη χώρα μας άναρχα. Δεν θα είχε, νομίζω, πια νόημα να αναζητηθούν ευθύνες για το χάος που δημιουργήθηκε. Σημασία έχει προ πάντων να διαμορφώσουμε ένα αξιόπιστο και φερέγγυο πλαίσιο για την ανοικτή και

ελεύθερη λειτουργία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Ένα πλαίσιο, που να ενστερνίζεται τις σταθερές αξίες, οι οποίες συνιστούν θεμέλιο της δημοκρατίας και του πολιτισμού μας.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω τις πρωτοβουλίες που αναλάβαμε για να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα. Με το νόμο 2328/1995 τέθηκαν οι βάσεις για τη μετάβαση από την κατάσταση της ραδιοτηλεοπτικής αναρχίας προς ένα σύγχρονο σύστημα λειτουργίας των Μ.Μ.Ε. Ο νόμος αυτός είναι προϊόν ευρύτατης συναίνεσης και εμφορείται από σύγχρονες αντιλήψεις.

Συγκεκριμενοποιώντας τις διατάξεις του, εκδώσαμε μία σειρά κανονιστικών πράξεων. Με αυτές, δημιουργούνται πρόσφοροι μηχανισμοί με πρωταρχικό στόχο τον έλεγχο των κανόνων διαφάνειας που διέπουν τις σχέσεις των ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων τόσο μεταξύ τους όσο και με το κράτος. Επίσης προχωρήσαμε στην κατάρτιση χαρτών για τις ραδιοτηλεοπτικές συχνότητες της χώρας, και άρχισαν να προκηρύσσονται οι άδειες για τους

ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής και τοπικής εμβέλειας.

III

Η ευόδωση της προσπάθειάς μας εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από την επιτυχία του έργου που αναλαμβάνει να φέρει εις πέρας το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Γι' αυτό τα βλέμματα όλων μας είναι σήμερα στραμμένα σε σας. Οι προσδοκίες της κυβέρνησης, των πολιτικών κομμάτων, της κοινωνίας, των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο ραδιοτηλεοπτικό χώρο είναι εύλογες και μεγάλες. Τις κατανοούμε και υποσχόμαστε να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για να βοηθήσουμε στην εκπλήρωσή τους.

Προσβλέπουμε με μεγάλη εμπιστοσύνη σε όλους σας. Γνωρίζουμε βέβαια ότι η αποστολή σας είναι δύσκολη, πιστεύουμε όμως ότι θα ανταποκριθείτε σε αυτήν με επιτυχία.

Το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο ιδρύθηκε και λειτουργεί ως Ανεξάρτητη Δημόσια Αρχή. Τα μέλη του περιβάλλονται με εγγυήσεις λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας. Αυτές οι θέσεις αποτελούν κεκτημένο και κοινό τόπο για όλες τις πολιτικές δυνάμεις.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σε όλες ανεξαιρέτως τις προτάσεις για την αναθεώρηση του Συντάγματος υπογραμμίζεται η ανάγκη να κατοχυρωθεί το Συμβούλιο συνταγματικά. Και ακόμη, να προβλεφθούν οι εγγυήσεις των μελών του με ρητή συνταγματική διάταξη. Ως την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας θα περάσουν ορισμένα χρόνια. Παρ' όλα αυτά, η θέση του Συμβουλίου και οι εγγυήσεις που το περιβάλλουν ισχύουν για μας σαν να ήταν ενσωματωμένες στον Καταστατικό Χάρτη.

Προτού παρουσιάσω τους βασικούς άξονες για το έργο του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, επιθυμώ να ευχαριστήσω τα μέλη του απερχομένου Συμβουλίου. Η προσφορά τους ήταν σημαντική. Με τις αποφάσεις και τις πρακτικές τους έδωσαν τα πρώτα αξιόλογα δείγματα γραφής.

IV

Τέσσερεις είναι, νομίζω, οι βασικοί άξονες του έργου που καλείσθε να επιτελέσετε.

α) Αποσαφήνιση του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου

Το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο θα μπορούσε να προσομοιωθεί - για να θυμηθούμε τον Θ. Αγγελόπουλο - ως “Τοπίο στην Ομίχλη”. Προέχει γι’ αυτό η εξέταση με διαφανείς διαδικασίες των αιτήσεων για τη χορήγηση των οριστικών αδειών λειτουργίας των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών. Κριτήρια στο εγχείρημα αυτό πρέπει να είναι οι όροι που εξασφαλίζουν την ποιότητα του προγράμματος και η οικονομική βιωσιμότητα των σταθμών. Έτσι θα προσδιορισθεί, επιτέλους, με αντικειμενικές και αμερόπληπτες διαδικασίες το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο της Χώρας.

***β) Πλήρης διαφάνεια στα οικονομικά των
ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων***

Η επικράτηση συνθηκών πλήρους διαφάνειας στα οικονομικά των ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων αποτελεί γενικευμένο αίτημα. Η αντιμετώπισή του εγγίζει άλλωστε την ποιότητα της Δημοκρατίας. Το Τμήμα Ελέγχου και Διαφάνειας και το αντίστοιχο Μητρώο Επιχειρήσεων αποτελούν πρόσφορες εγγυήσεις. Συνοδευόμενες μάλιστα από το “πιστοποιητικό διαφάνειας” για κάθε μεγάλη σύμβαση με το Δημόσιο, συνθέτουν ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου. Με αυτά τα δεδομένα, θα παύσει να πλανάται στο ραδιοτηλεοπτικό χώρο η υποψία της αθέμιτης διαπλοκής με μεγάλα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα.

***γ) Το Ε.Σ.Ρ ως εγγυητής του σεβασμού του
ιδιωτικού βίου και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας***

Όσο περνά ο καιρός πυκνώνουν δυστυχώς φαινόμενα που διακρίνονται για την περιφρόνηση της ανθρώπινης

αξιοπρέπειας και την παραβίαση του ιδιωτικού βίου. Δεν θέλω να σας κουράσω με παραδείγματα. Όλοι γνωρίζουμε το πρόβλημα, δεν διαθέτουμε όμως ακόμη τα μέσα για την αντιμετώπισή του. Σημαντική μπορεί να είναι και εδώ η συμβολή του Ε.Σ.Ρ. Το Συμβούλιο πρέπει να επιδείξει ευαισθησία και να αναδειχθεί εγγυητής βασικών συνταγματικών δικαιωμάτων του πολίτη.

**δ) Διασφάλιση της ποιότητας των
ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων**

Η άναρχη ανάπτυξη της ραδιοτηλεόρασης είχε ως αναπόφευκτη συνέπεια την ποιοτική υποβάθμιση των προγραμμάτων της. Το πρόβλημα έχει προσλάβει ανεπιθύμητες διαστάσεις. Είναι καιρός λοιπόν να εγκύψουμε σ' αυτό με την επιβαλλόμενη προσοχή. Το ραδιόφωνο και η τηλεόραση αποτελούν πια πιστό φίλο του σύγχρονου ανθρώπου. Τον συντροφεύουν καθημερινά στη ζωή του. Τέλος και το σημαντικότερο, δημιουργούν πρότυπα και αξίες. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις έρχονται να

υπογραμμίσουν το ρόλο που πρέπει να διαδραματίσει το Ε.Σ.Ρ για την αναβάθμιση της ποιότητας των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων. Πρέπει να κατανοήσουμε όλοι ότι πρόκειται για ένα ζήτημα που, με την τροπή των εξελίξεων, σκιάζει τις αξίες του πολιτισμού μας.

V

Η ευθύνη που επωμίζεσθε είναι μεγάλη. Μεγάλες είναι και οι προσδοκίες της κοινωνίας που θα παρακολουθεί με προσοχή τη δράση σας. Ο νόμος για την ραδιοτηλεόραση θα αποκτήσει σάρκα και οστά με τις πρακτικές που θα αναπτύξετε. Με τις σκέψεις αυτές επιθυμώ να ευχηθώ κάθε επιτυχία στο έργο σας.